

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Дипломске академске студије историје уметности - мастер
Назив предмета: Страни градитељи у Србији (XIX-XX век)
Наставник/наставници: др Александар Кадијевић, редовни професор; др Владана Путник Прица, научни сарадник
Статус предмета: изборни предмет
Број ЕСПБ: 6
Услов: Обавезно похађање предавања и вежби.
Циљ предмета Упознавање студената са доприносом страних градитеља развоју српске архитектуре од доласка првих стручњака из иностранства у XIX веку, све до хрватских и словеначких архитеката који су обележили архитектуру градова у Србији за време социјалистичке Југославије. Кроз анализу опуса страних градитеља студенти ће имати прилике да се упознају и са различитим иностраним утицајима који су били од великог значаја за формирање домаћих архитектонских токова.
Исход предмета Студент ће продубити своје постојеће знање са основних студија о архитектонској сцени у Србији током XIX и XX века. Такође ће стећи и нова сазнања о различитим иностраним утицајима који су доприносили развоју српске архитектуре.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава обухвата преглед делатности страних архитеката у Србији: долазак првих страних пројектаната из Аустроугарске (Франц Јанке, Адам Кверфелд, Јан Неволе, Франтишек Неквасил и др.); допринос хрватских архитеката развоју српске архитектуре 1906-1941 (Виктор Ковачић, Вјекослав Муршец, Хуго Ерлих, Дионис Сунко); чехословачки архитекти у Србији 1918-1941 и утицај панславизма на стварање чешко-српских веза у архитектури (Јарослав Прхал, Фрања Урбан, Стеван Тоболар); долазак архитеката емиграната из Русије и њихов допринос архитектонском обликовању Краљевине СХС/Југославије (Николај Краснов, Василиј Андросов, Валериј Шашевски, Сергеј Смирнов, Николај Васиљев, Григорије Самојлов и др.); јеврејски градитељи и српска архитектура (Самуел Сумбул, Ернест Вајсман, Миша Манојловић и Исак Азриел, Алфред Меламед и др.); страни градитељи амбасада у Београду (Флорестано Ди Фаусто, Алојз Мезера, Роже-Анри Експер); словеначки архитекти у Србији (Јоже Плечник, Лудвиг Томори); присуство немачких архитеката на српској архитектонској сцени (Ото Бартнинг, Вернер Марх, Јозеф Венцлер); хрватски архитекти и послератна изградња Србије (Иво Куртовић, Лавослав Хорват и др.); улога страних архитеката у глобализацији савремене архитектуре. <i>Практична настава</i> Практичан део наставе подразумева обилазак градитељских дела на терену, интерактивну наставу уз дискусије и развој критичког мишљења према проблемима аспектима тема изборног курса. Циљ је да се студенти боље упознају са различитим утицајима страних градитеља на развој српске архитектуре.
Литература А. Кадијевић, Улога руских емиграната у београдској архитектури између два светска рата, <i>ГГБ XLIX-L</i>, Београд 2002-2003, 131-142; А.Кadijević, Between unitarism and regionalisms: Architecture in Yugoslavia 1918-1941, in: <i>Architecture of independence in Central Europe</i>, Krakow 2018, 248-274. Т. Дамљановић, <i>Чешко-српске архитектонске везе 1918-1941</i>, Београд, 2004, 49-79. И. Р. Марковић, Ј. Межински Миловановић, <i>Српска црква - руска рука</i>, Београд, 2020, 29-116. Д. Ђурић-Замоло, <i>Градитељи Београда 1815-1914</i>, Београд 2009, 228-244. А. Kadijević, Hrvatski arhitekti u izgradnji Beograda u 20. stoljeću, <i>Prostor</i> 42, Zagreb 2011, 467-477, линк: http://www.arhitekt.unizg.hr/prostor/Lists/Clanci/Attachments/360/15_kadijevic.pdf ; N. Antešević, Doprinos hrvatskih arhitekata i zagrebačke škole arhitekture beogradskom gradotvornom nasleđu tokom 20. veka, <i>Izgradnja</i> 9-10 (2015), 377-390. И. Р. Марковић, Прва хрватска штедионица архитекте Диониса Сунка, <i>Наслеђе V</i> (2004), 103-118, линк: http://scindeks.ceon.rs/article.aspx?query=ISSID%26and%26630&page=6&sort=8&stype=0&backurl=%2fissu

e.aspx%3fissue%3d630

А. Кадијевић, Палавинчинијева кућа на Копитаревуј градини - градитељско остварење Јарослава Прхала и Вјекослава Муршеца, *ГГБ LVIII* (2011), 111-134.

М. Јанакова-Грујић, Београдски опус архитекте Стевана Тоболара (1888-1943), *Наслеђе VII* (2006), 151-166. линк: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1450-605X/2006/1450-605X0607151G.pdf>

А. Кадијевић, Новинарски дом - значајно остварење хрватских архитеката у Београду, *Наслеђе XII* (2011), 117-128. линк: <http://beogradskonasledje.rs/wp-content/uploads/2012/06/06-aleksandar-kadijevic.pdf>

А. Илијевић, "The Lost Voices of Serbian Modernism: Miša Manojlović and Isak Azriel", *Serbian Studies* 27/1-2 (2013): 121-135.

А. Stamenković, Doprinis Jožeta Plečnika arhitekturi Beograda, *Slovenika* 4 (2018), 93-112.

А.Кадијевић, Глобализација као рестриктивна културна пракса и елементи њене предисторије у српској архитектури, *Наслеђе XX*, Београд 2019, 115-133.

В. Путник, Катедра Београдске надбискупије: од иницијативе до нереализованог пројекта, *Наслеђе XV* (2014), 183-191. линк: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1450-605X/2014/1450-605X1415183P.pdf>

Б. Мишић, Евангеличка црква - Битеф театар, *Наслеђе XII* (2011), 145-167. линк: <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/1450-605X/2011/1450-605X1112145M.pdf>

И. Р. Марковић, Провокација нове естетике: два пројекта архитекте Вернера Марха у Београду, *Зборник Матице српске за ликовне уметности* 41 (2013), 163-179.

А. Кадијевић, Амбасада Краљевине Италије у Београду, *Наслеђе VII* (2006), 51-68. линк: http://beogradskonasledje.rs/wp-content/uploads/2012/09/7/3_aleksandar_kadijevic.pdf

М. Јовановић, Француски архитект Експер и »ар деко« у Београду, *Наслеђе III* (2001), 67-83. линк: http://beogradskonasledje.rs/wp-content/uploads/2013/nasledje3/4_miodrag_jovanovic.pdf

И. Р. Марковић, Ђ. Боровњак, В. Путник, *Чешко-српске везе у архитектури Београда 1863-1941*, каталог изложбе, Београд, 2014.

Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2x15		Практична настава: 2x15	
Методе извођења наставе					
Предавања и вежбе, теоријско-практични приступ. Излагања наставника, реферати студената, дискусије, видео презентације.					
Оцена знања (максимални број поена 100)					
Предиспитне обавезе		поена		Завршни испит	
				поена	
активност у току предавања				писмени испит	
практична настава				усмени испт	
колоквијум-и					
семинар-и		40			
Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....					
*максимална дужна 2 странице А4 формата					